

Selvitys kestäväⁿ kehityksen rahoitusarkkitehtuurin nykytilasta ja tulevaisuuden trendeistä

fingo

Vaikuttamistyön ajankohtaiskatsaus 1.3.2021

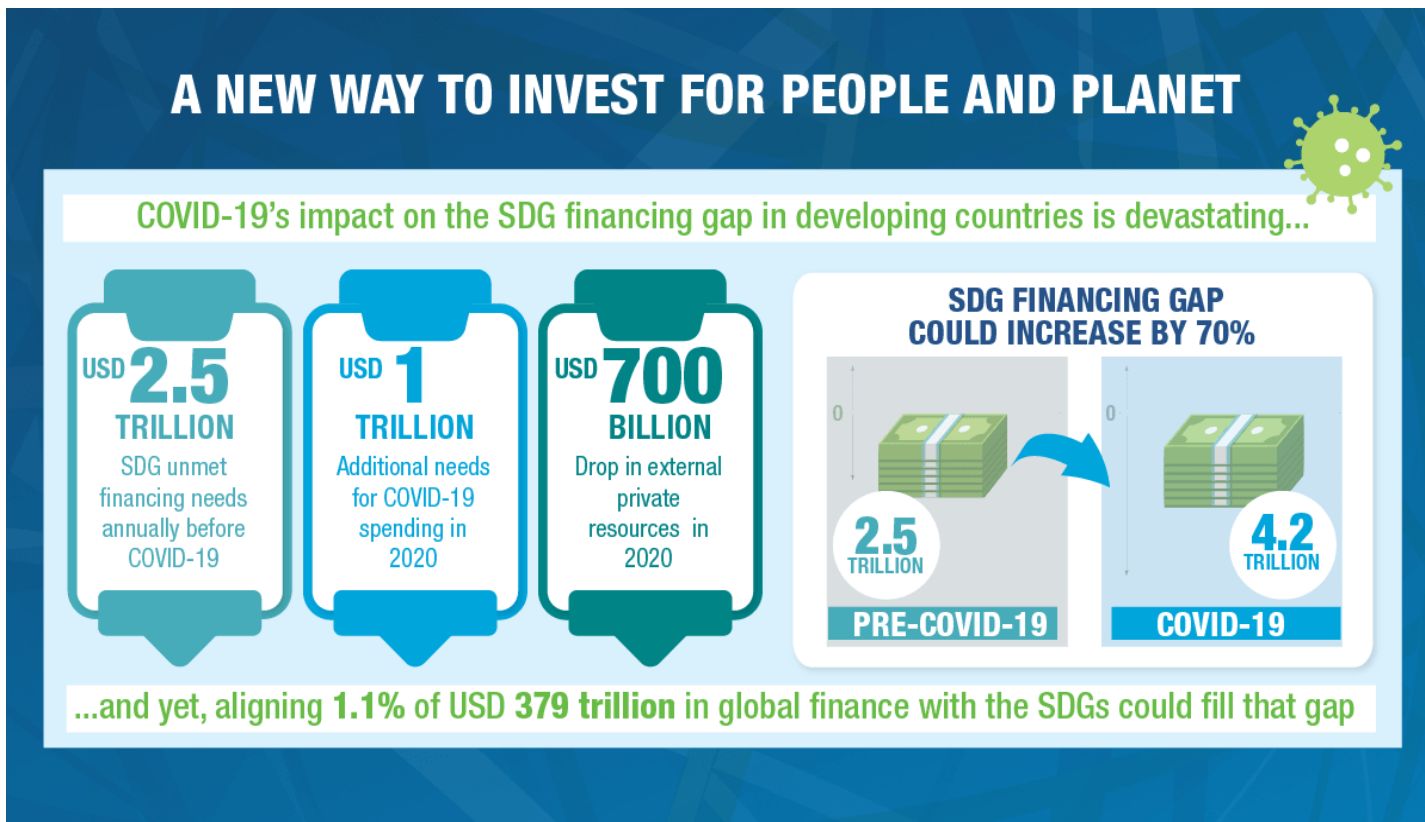
Kestävän kehityksen rahoituksen tausta ja trendi

Kestävän kehityksen rahoitus

- Agenda 2030, kestävän kehityksen 17 tavoitetta, Addis Abeba Action Agenda ja Pariisin ilmastopöytäkirja määrittävät kansainvälisen kestävän kehityksen tavoitekehyksen. Ne määrittävät myös rahoitustarpeen kaikkien maiden kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemiseksi.
- Tähän tarvitaan arvioilta 5000 -7000 miljardia dollaria vuosittain, josta kehittyvien maiden rahoitustarve on 3900 miljardia dollaria vuosittain.
- Tästä kehittyvien maiden rahoitustarpeesta on katettu 1400 miljardia dollaria ja vuosittainen lisätarve on 2500 miljardia dollaria (arvio ennen koronaa). Kehittyviin maihin suuntautuva virallinen kehitysyhteistyörahoitus (ODA) on vain noin 160 miljardia dollaria vuodessa. ODA -rahoitus ei siis riitä, vaan tarvitaan merkittävästi muuta kestävän kehityksen mukaista rahoitusta tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Nykyiset kestävän kehityksen ODA -rahoittajat ovatkin viimeisten 20 vuoden aikana luoneet kiihtyvästi erilaisia uusia rahoitusmekanismeja ja rahastoja, joiden kautta insentoidaan ja mobilisoidaan tätä sijoitusvarallisuutta kestävässä kehityksessä kehittyviin maihin.

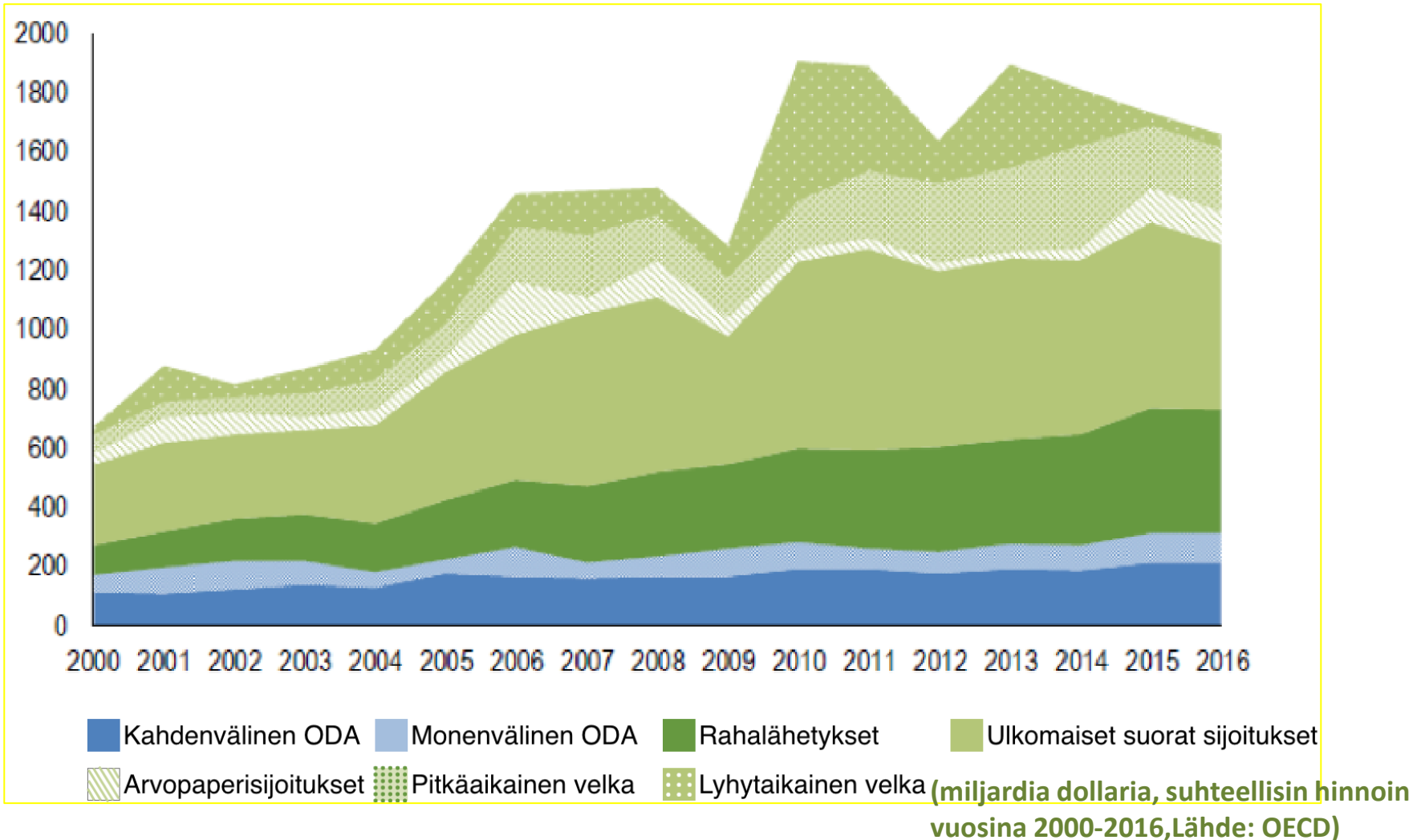
Kuitenkin, korona on vähentänyt odotettavissa olevaa rahoitusta kehittyviin maihin 700 miljardia dollaria, sekä kasvattanut tarvetta lisärahoitukselle 1000 miljardia dollaria

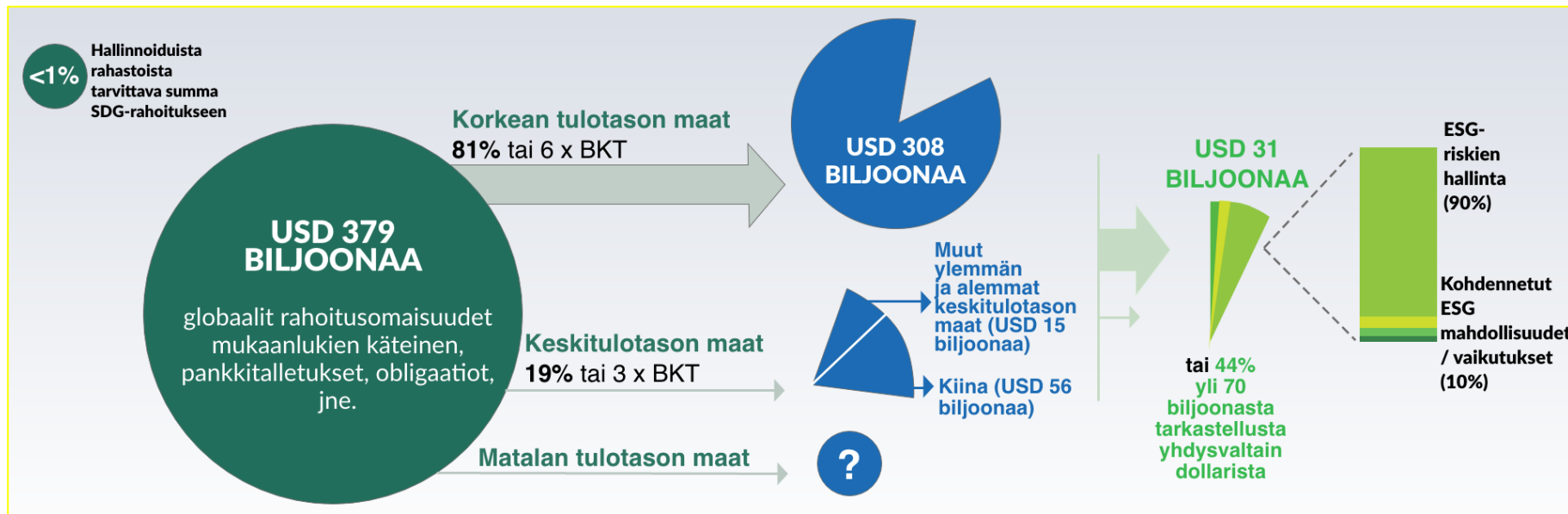
→ Aiempi 2500 miljardin dollarin rahoitusvaje kasvaa jopa 70%,
4200 miljardiin dollariin

Lähde: OECD

Ulkoiset rahoitusvirrat kehitysmaihin ovat kasvaneet merkittävästi 2000 –luvulla

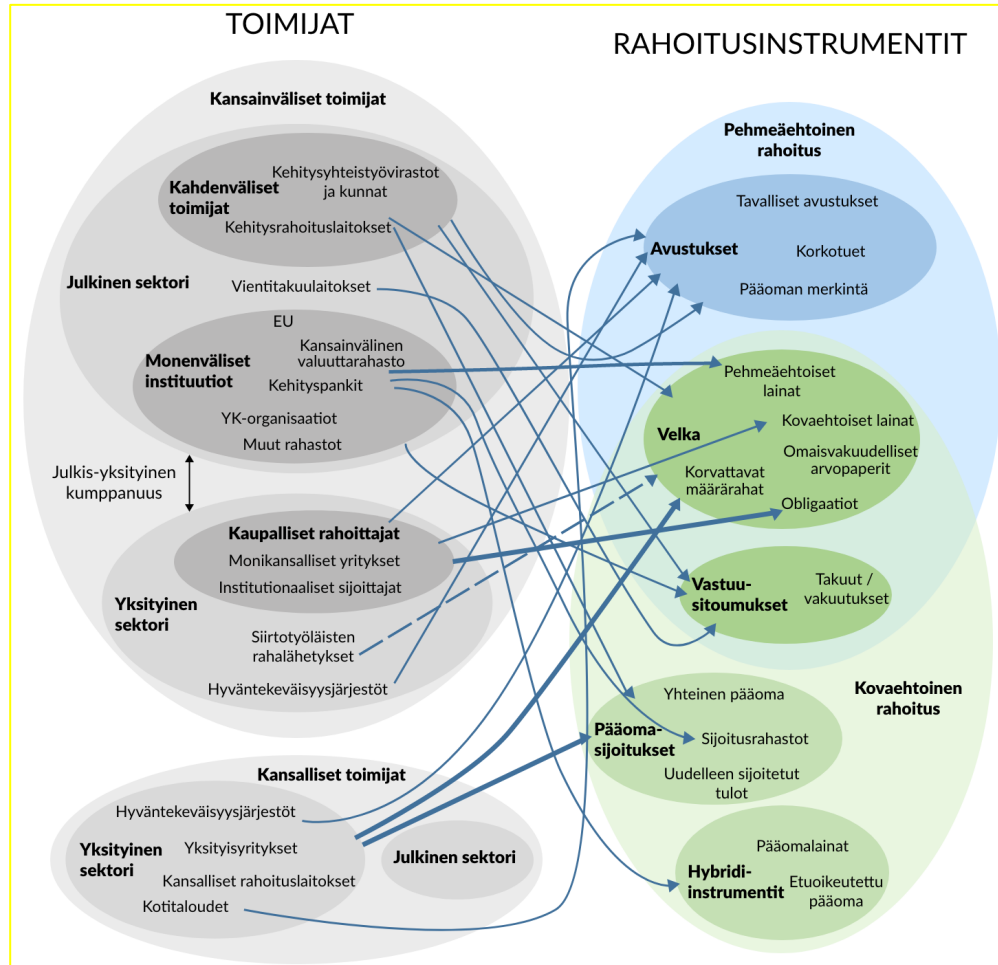

Arvion mukaan vuositasolla noin 1 % (4000 miljardia) pankkien, instituutionaalisten sijoittajien ja varainhallintoyhtiöiden rahavaroista riittäisivät kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen kehittyvissä maissa

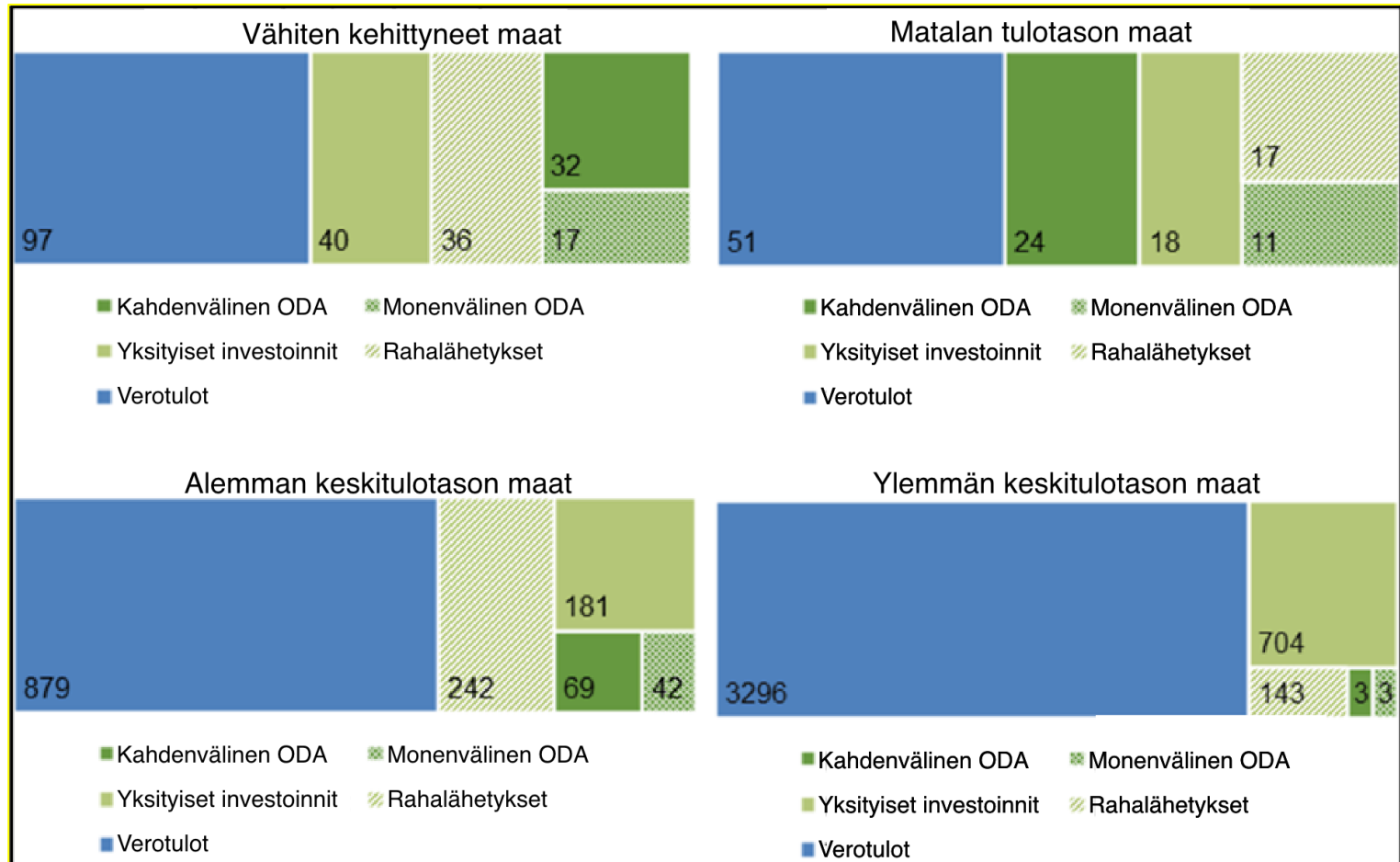
Kuva: Globaalista 380 biljoonan dollarin sijoitusvarallisuudesta vain 10% (3 biljoonaa dollaria) kohdistuu kestävyttä edistäviin sijoituksiin (lähde: OECD, Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2019).

Kehitysmaihin kohdentuvan kestäväen kehityksen rahoituksen toimijat ja instrumentit

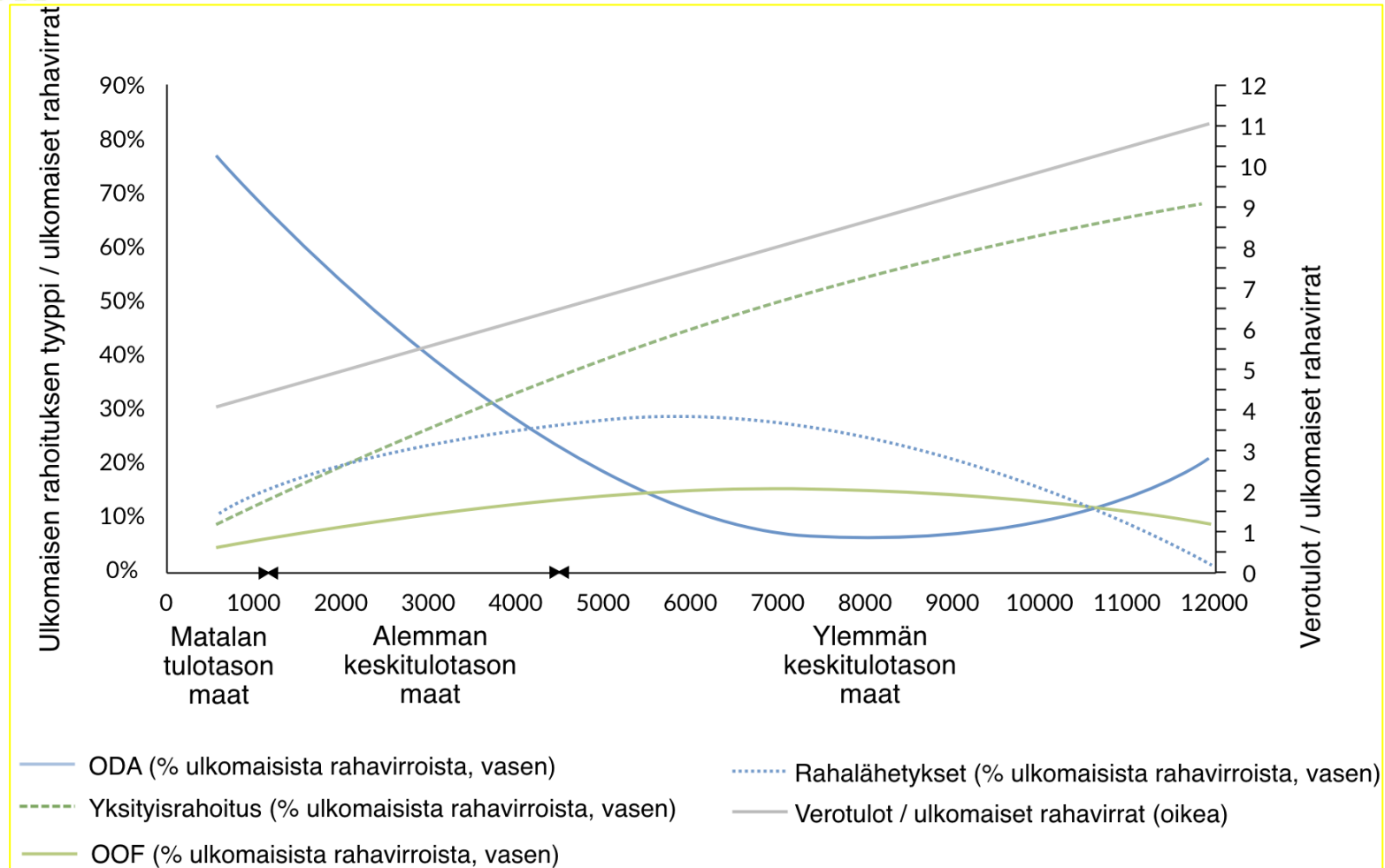
→ Yhä enemmän eri toimijoita osallistuu ja rahoitusinstrumentteja kehitetään jatkuvasti lisää OECD, 2019

Kansalliset verotulot ovat laajin rahoituksen lähde kaikissa kehittyvien maiden luokissa

USD billion 2016. lähde: OECD

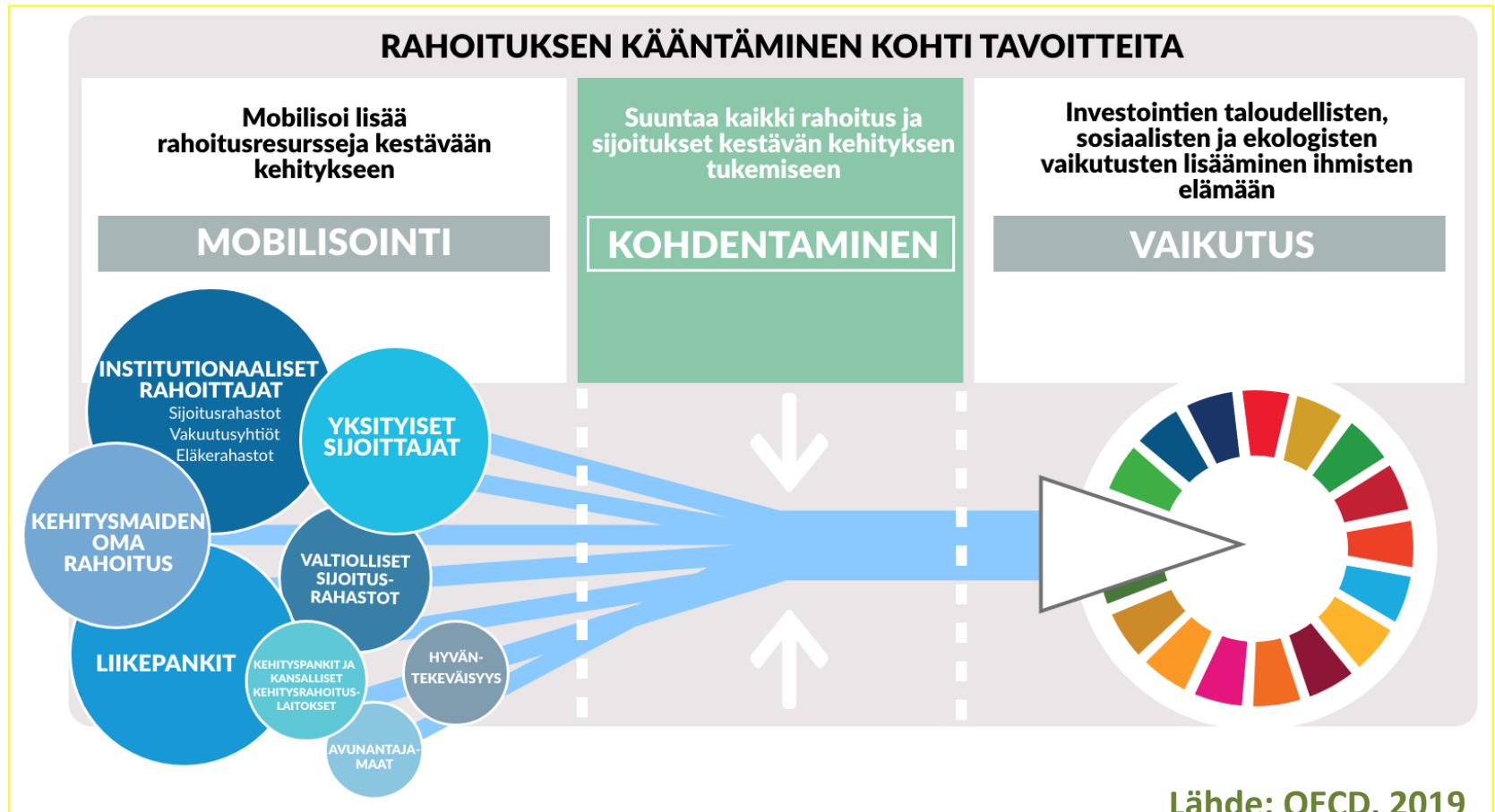
Kehittyvien maiden rahoitusvirtojen suhde muuttuu niiden tulostason mukaan

→ Onkin tärkeää huomioida että köyhemmille maille on riittävästi oikeanlaista rahoitusta

Lähde: OECD

Rahoitusta tulee mobilisoida kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä ulkoisista rahoitusvirroista että kehittyvistä maista. Sitten rahoitus tulee kohdentaa oikein ja seurata vaikuttavuutta.

Lähde: OECD, 2019

Kestävän kehityksen rahoituksen perinteiset toimijat

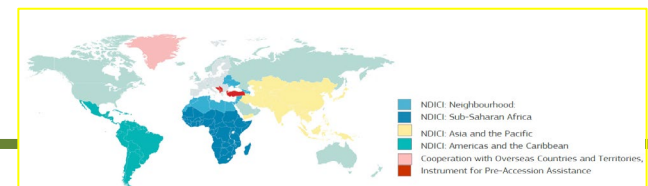
Kansainväliset ”perinteiset” kestävän kehityksen rahoittajien toimijat

Näitä ovat esimerkiksi:

- **Avunantajamaat**, ml. kansalliset kehitysrahoitusyhtiöt
- **Pohjoismaiset multilateraaliset rahoittajat**
- **EU:n rahoitus**, ml. kehitys pankit; EIB ja EBRD
- **Kv. kehitys pankit**; WB (+IFC), ADB, AfDB, IsDB, IADB
- **YK organisaatiot**, ml. pienimuotoinen sijoitustoiminta
- **Hyväntekeväisyysjärjestöt** (33 raportoi OECD:lle ODA – maksatuksista).

EU on kehittämässä rahoitusinstrumenttejaan laajemman kestäväen kehityksen rahoituksen kasvattamiseksi

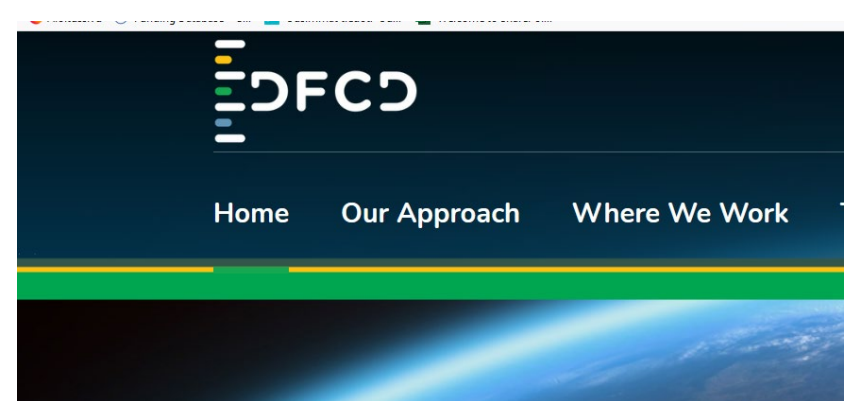
- EU:n Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument, NDICI) sisältää mm. ennen käytössä olleen Euroopan kehitysrahaston (EKR) menot. NDICI:n budjetti vuosille 2021-2027 on 98,4 miljardia euroa.
- EU:n rahoituksessa on viime vuosina korostunut uudet ja jatkuvasti kehitteillä olevat rahoitusmekanismit, joiden avulla pyritään mobilisoimaan yksityistä rahoitusta kestäväen kehityksen tavoiteisiin kehittyville markkinoille.
- **NDICI:n investointikehys yhdessä yksityisen sektorin kanssa ja vipuvaikutuksen ansiosta voi mahdollisesti mobilisoida yli 500 miljardia investointeihin kehittyville markkinoille vuosina 2021-2027.**
- Suunnitteilla on hyödyntää EU:n kehityspankkeja, EIB:tä ja EBRD:tä rahoituksen toimeenpanossa.
- Euroopan komission International Partnerships -osasto (INTPA, entinen DEVCO), vastaa ODA:sta. Sillä odotetaan olevan erittäin vahvaa rahoitusalan osaamista uusien rahoitusinstrumenttien hyödyntämiseksi.

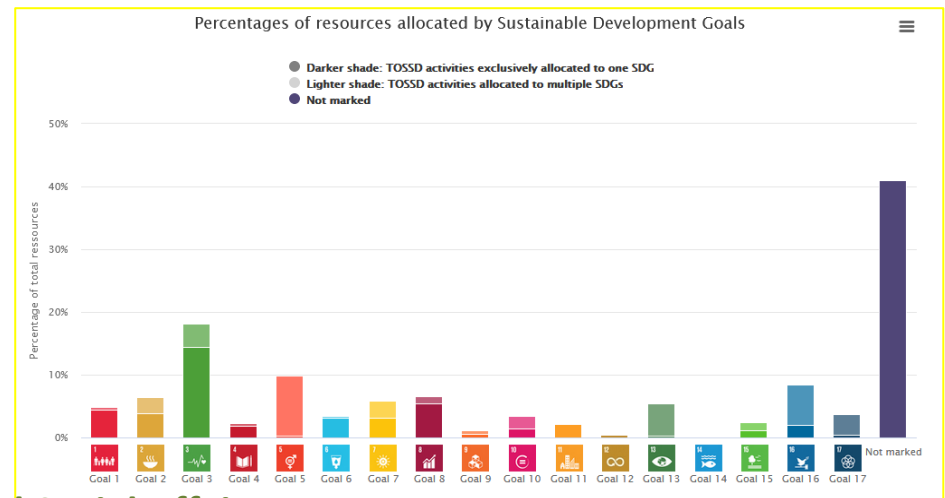
Näillä perinteisillä toimijoilla on erilaisia uusia aloitteita ja rahoitusinstrumentteja kestävän kehityksen rahoituksen kasvattamiseksi

- **UNDP:n [SDG Impact –aloite](#)** jonka tavoite on kiihdyttää investointeja kehittyviin maihin
- **Hollannilla** on Ilmasto- ja kehitysrahasto (The Dutch Fund for Climate and Development ([DFCD](#))), jossa on sekä ODA että ei-ODA rahoitusta

Näillä toimijoilla on myös erilaisia aloitteita kestävän kehityksen rahoituksen seuraamiseksi

- **OECD:lla** on [kestävän kehityksen julkisen kokonaistuen](#) seuranta per kestävän kehityksen tavoite
- **UN DESA*:lla** on [Global SDG Indicators Database](#), jolla seurata kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista indikaattoritasolla

*United Nations Department of Economic and Social Affairs

Kestävän kehityksen rahoituksen ”uudet” toimijat

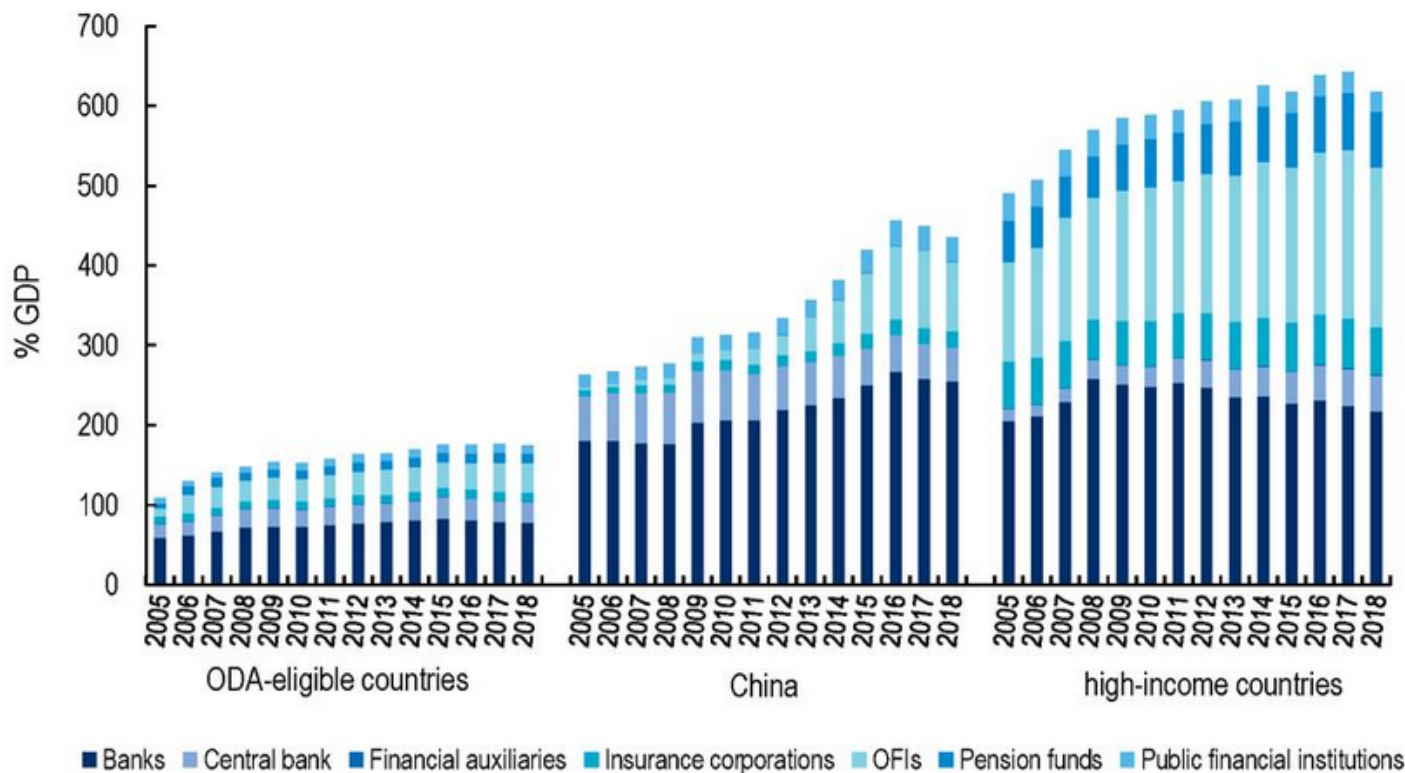
”Uusien” rahoittajien rooli kestävän kehityksen tavoitteiden rahoituksessa on kasvamassa

Uusia toimijoita jotka fasilitoivat kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista rahoitusta tai rahoittavat kestävän kehityksen tavoitteiden toteutamista ovat mm.

- Varainhallintayhtiöt, sijoituspankit, kohdemaiden kansalliset kehityspankit, keskuspankit, valtioiden rahastot, eläkerahastot, vakuutusyhtiöt, pörssit
- Lisäksi uudet avuntajamaat kasvattavat jatkuvasti rahoitustaan kehittyviin maihin.

”Uusien” kestävän kehityksen kansallisten rahoittajien rahoitusvarat kehitysmaissa 2005-2018

Total financial assets by year and country group

Lähde: OECD

Näillä uusilla rahoittajilla on erilaisia aloitteita kestäväen kehityksen rahoituksen lisäämisessä

- **Valtioiden keskuspankeilla** on [Network for Greening the Financial System](#) -verkosto, jonka tarkoitus on auttaa vahvistamaan Pariisin sopimuksen tavoitteisiin liittyen rahoitusjärjestelmän roolia riskien hallinnassa ja pääoman mobilisoimisessa vihreisiin ja vähähiilisiin investointeihin. Mukana verkostossa on useita kehittyvien maiden pankkeja, sekä mm. Suomen pankki.
- **Itä-Timorin öljyrahasto** on keskeinen osa maan rahoitusympäristöä. Se kerää maan luonnonvarojen myynnistä ansaitut tulot, sijoittaa niitä ja käyttää tuloja valtion budjetin rahoittamiseen.
- Tankassa ainakin **kuusi suurta eläkerahastoa** sijoittaa kestäväen kehityksen tavoitteisiin kehittyviin maihin.
- **Uuden avuntajamaat**, kuten BRICS –maat kasvattavat rahoitustaan kehittyviin maihin.

Maa	Rahoituksen suuruus (milj USD)	Vuosi
Brasilia	316	2018
Venäjä	1100	2019
Intia	1300	2018
Kiina	4400	2018
Etelä-Afrikka	111	2018
Yhteensä	7227	

Lähde:
OECD

Kestävän kehityksen rahoituksen tilanne ja trendi Suomessa

Suomalaiset ”perinteiset” kestävän kehityksen rahoittajat

- **UM;** suurin rahoittaja, noin 900 milj. euroa / v.
- **Finnfund;** kehitysrahoitusyhtiö, noin 100 milj. euroa sijoituksia vuodessa
- **Business Finland;** kanavoi kehitysrahoitusta Dev.Plaformin kautta, arvioilta muutamia miljoonia euroja vuodessa.
- **Kansalaisjärjestöt;** rahoitus pääsääntöisesti UMLtä, lisäksi lahjoitukset, tuotteiden myynti, hiukan palveluiden myyntiä ja liiketoimintaa.
- **Suomalaiset yritykset;** sijoitukset Finnfundin kanssa tai lahjoitukset järjestöjen kautta
- **Kansalaiset;** lahjoitukset järjestöille, (noin 50- 100 milj eur /v)

Suomen trendi kestäväen kehityksen rahoituksessa

- UM on ottanut käyttöön vuonna 2016 **kehityspoliittiset finanssisijoitukset**, joka on merkittävin uudistus Suomen kehityspolitiikassa sitten vuoden 1980 kun Finnfund aloitti toimintansa. Tämän vaalikauden lopussa se on jo lähempänä miljardia euroa.
- Suomen ODA -rahoituksella yksityiseltä sektorilta mobilisoima rahoitus on noussut merkittävästi vuodesta 2017 lähtien, tähän on luultavasti vaikuttanut em. uusi rahoitusinstrumentti.
- Osuuspankin omistama OP -rahastoyhtiö oy on perustanut Op Finnfund Global Impact Fund I –rahaston. Se on Suomen ensimmäinen kehittyville markkinoille sijoittava vaikuttavuusrahasto.
- Op Finnfund rahasto on nostanut esiin Suomessa uusia kehittyvien maihin kestäväen kehityksen tavoitteisiin sijoittavan rahoittajia kuten esim. eläkerahasto, kuntasäätiö, ammattiliitto, yksityisiä sijoittajia ja kansalaisjärjestö.

Suomen trendi kestävän kehityksen rahoituksessa

- Business Finland on ottanut kestävän kehityksen tavoitteet tärkeäksi osaksi strategiaansa ja se hallinnoi suomalaisille toimijoille (lähinnä yritykset ja tutkimuslaitokset) suunnattua kehittyvien markkinoiden palvelualustaa (Dev.Plat.)
- TEM on tehnyt selvitystä kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisista pilottihankkeista Suomessa.
- Suomalainen perinteinen kehitysyhteistyötä tekevä kansalaisjärjestö, KUA on perustanut osakeyhtiön jonka tavoite on sijoittaa kehittyviin maihin, erityisesti hauraisiin maihin.
- Suomi valmistelelee kehityspolitiikan johdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta edistävät periaatteet, jotka ovat ylivaalikautiset.

Vaikutukset järjestöihin ja ja Suositukset

Vaikutus kehitysjärjestöihin

1. Uusien kestävän kehityksen rahoitusmahdollisuuksien kasvaessa sekä yritykset että **yksityiset lahjoittajat kanavoivat omaa rahoitustaan uusien toimijoiden** kautta kehittyville markkinoille, kestävän kehityksen rahastoihin ja muuhun toimintaan esim. tutun rahoituspalveluita tarjoavan pankin kautta. Se kuinka nopeasti lahjoittajien tai yrityskumppaneiden tuki muuttuu, riippuu mm. järjestön toiminnasta ja vuosittaisesta lahjoittajien vaihtuvuusasteesta.
2. Mahdollisesti myös Suomen ja EU:n ODA -rahoituksen painopiste kehittyi siten että tuloksellisuutta, ml. taloudellista kestävyttä, arvioidaan eri tavoilla, koska nousee myös vaihtoehtoisia, mahdollisesti **kustannustehokkaampia tapoja "sijoittaa" ODA -rahoitusta**. Muutos järjestöjen rahoitukseen riippuu mahdollisesti siitä, kuinka ne voivat osoittaa tuovansa lisäarvoa ja tuloksia.
3. Myös nämä uudet toimijat ja rahoittavat raportoivat kasvavasti kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisista kehitysvaikutuksista kehittyvissä maissa. **Järjestöjen perinteinen asema kestävän kehityksen tavoitteiden viestijänä yhteiskunnassa muuttuu osaksi suurempaa toimijoiden joukkoa**. Tämä tulee jossain määrin pakottamaan järjestöjä miettimään ja selkiyttämään omaa viestintäänsä. Jos tässä ei onnistuta, niin se voi vaikuttaa omien sidosryhmärahoittajien kiinnostukseen rahoittaa järjestön toimintaa.

Vaikutus kehitysjärjestöihin

4. Tilanne muuttuu myös kehittyvissä maissa, sillä maiden kaupungistuessa ja ihmisten vaurastuessa kansainvälisten kehitysjärjestöjen kuten suomalaisten, tuomaa **perinteistä lisäarvoa ei koeta enää yhtä suureksi koska tarpeet ovat muuttuneet**. Järjestöjen tulee mukauttaa ohjelmiaan vastaamaan uusia tarpeita kohdemaissa ja toimintatapoja, jolla ohjelmia toteutetaan.
5. Suomalaisten kansalaisjärjestöjen **tulee erikoistua entistä enemmän ja pystyä osoittamaan niiden tuoma lisäarvo** kestäväen kehityksen edistäjänä. Sektorit kuten sosiaalisektori, humanitaarinen apu ja vaikuttamistyö tulevat todennäköisesti olemaan aloja, joissa järjestöjen lisäarvo tulee jatkumaan pidempään, mutta sektorit kuten infrastruktuuri, energia ja tuotannollinen toiminta tulee kasvavasti olemaan muiden kuin tavallisen ODA:n rahoittamaa.
6. Järjestöille voi olla mahdollista mukauttaa toimintaansa siten että ne alkavat tehdä **tiiviimpää yhteistyötä näiden uusien rahoittajien kanssa** tarjoamalla asiantuntijapalveluita, tukemalla kansalaisyhteiskunnan ja hyödynsaajien äänen esiin kuulumista. Yhteistyön tekemisessä täytyy kuitenkin tuoda aitoa lisäarvoa.
7. Yksi vaihtoehto voi myös olla perustaa järjestöjen omistamia yhtiöitä, joiden kautta edistää kestäväen kehityksen liiketoimintaa, kuten konsultointia tai sijoituksia. Tosin **erityisesti sijoituksissa järjestöt kilpailisivat yksityisen sektorin kanssa**, joka tekee samanlaista toimintaan suuremmalla volyymillä ja puhtaasti markkinatalouden mukaisesti.
8. KUA:n aktiivisuus ja toimintamalli perustaa FCAI oy osoittavat, että myös **kehitysjärjestöt voivat vastata muutokseen**. Kuitenkin uudenlaisen järjestelmän ja toimintatavan aloittaminen vaatii huomattavasti resursseja ja se kestää luultavasti vuosia.

Vaikutus kehitysjärjestöihin

9. Suurimmat ja kansainvälisesti verkostoinuneet kansalaisjärjestöt pärjäävät mahdollisesti paremmin, **suuremman kapasiteettinsa myötä ja koska voivat paremmin tarjota uusille toimijoille ja rahoittajille luotettavuutta ja kansainvälistä verkostoa.** Nämä ovat tärkeitä asioita, kun ns. ”uusi rahoittaja” esimerkiksi arvioi sijoituksen tekemistä 5-10 vuodeksi kehittyvään maahan.
10. **Järjestöiltä vaatii taitoa verkostoitua näiden uusien toimijoiden kanssa.** On kuitenkin välttämätöntä, että järjestöt oppivat ymmärtämään niiden toimintatavan ja tulokulman, ja voivat sitten kehittää omaa erikoistumistaan ja lisäarvoaan kestäväen kehityksen rahoituksessa.
11. **Jos järjestöt eivät hae kumppaneita tai seuraa aikaansa, niin niiden toiminta alkaa vääjäämättä pienentyä.** Uudet toimijat, niiden uudet tavat etsiä rahoituskohteita, kanavoida rahoitusta ja tuoda lisäarvoa kehittyneisiin maihin voivat hyvinkin nopeasti merkittävästi muuttaa järjestön perinteisempiä tapoja toimia.

Suosituksia Fingo ja jäsenjärjestöt

1. **Vaikuttaminen kestäväen kehityksen tavoitteiden rahoituksen määrittämiseen.** Fingon tulisi mahdollisimman selkeästi määrittää mitä kestäväen kehityksen rahoitus on ja edistää sitä näkemystä ministeriötasolla mm. ulkoministeriössä, työ- ja elinkeinoministeriössä ja valtionvarainministeriössä. Niin että kestäväen kehityksen rahoituksella olisi Suomessa mahdollisimman yhtenäinen ja selkeä määrittäminen, siten että se huomioisi mm. LNOB -periaatteet.
2. Suomessa on useita potentiaalisia ja nousevia uusia kestäväen kehityksen rahoittajia ja muita kestäväen kehityksen rahoituksen edistäjiä. Fingon **tulisi myös näiden toimijoiden suuntaan edistää kestäväen kehityksen rahoituksen selkeää käyttöä.** Elinkeinoelämän järjestöistä keskustelua voisi käydä esim. EK:n, Kauppakamareiden, Pääomasijoittajat ry:n, Työeläkevakuuttajat ry:n ja muiden samantyyppisten toimijoiden kanssa.
3. Kestäväen kehityksen tavoitteiden mukaisen rahoituksen yleistyessä Fingon täytyy myös ylläpitää realistista ja konkreettista yhteiskunnallista keskustelua siitä, että vaikka rahoitus kehittyville maille on kasvamassa ja monipuolistumassa, niin **rahoituksessa on tärkeää noudattaa periaatteita kuten että ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen (LNOB).**
4. Suomen ODA:lla tehdään kasvavasti sijoitusmuotoista toimintaa. Fingon tulee edistää keskustelua siitä, että ODA:lla rahoitettava toiminta on kohdennettua siten että eri rahoitusinstrumenteilla **rahoitetaan sellaisia kestäväen kehityksen tavoitteita ja sellaisissa kehittyvissä maissa joihin rahoitusinstrumentit tuovat mahdollisimman paljon lisäarvoa.**
5. Suomen ODA:sta noin 20% allokoidaan EU:n kautta. Fingon tulee pyrkiä vaikuttamaan siihen **että Suomi aktiivisesti vaikuttaa miten EU toimii ja että EU:lla (erityisesti INTPA:lla) on riittävä kansainvälistä rahoitusalan ja sijoitusalan osaamista.**

Suosituksia Fingo ja jäsenjärjestöt

6. Kehityspoliittiset finanssisijoitukset -instrumentti on kahdessa hallituskaudessa kasvanut **yhdeksi merkittävimmistä kehitysyhteistyömuodoista**. Fingon tulee pyrkiä aktiivisesti vaikuttamaan mihin rahoitusta sijoitetaan ja mitä rahoituksen tuloksia seurataan ja raportoidaan kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyen.
7. Kestävän kehityksen tavoitteiden rahoituksessa on **kasvavasti mukana uusia rahoittajia / toimijoita** ja lisäksi perinteiset toimijat kehittävät uusia toimintamalleja kuten KUA:n FCAI oy. Fingo tulee aktiivisesti keskusteluttaa jäsenistöä ja arvioida yhdessä jäsenistön kanssa mikä kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen rooli ja lisäarvo tulevaisuudessa. **Fingon ja jäsenien tulisi arvioida minkälainen tilanne on lähivuosina ja esim. noin 5 vuoden kuluessa, kun kestävän kehityksen tavoitteille asetettu aikaraja 2030 on vain muutaman vuoden päässä.**
8. Viimeisen 6 kuukauden aikana Suomesta kehittyviin maihin suuntautuvan kestävän kehityksen tavoitteiden rahoituksen kenttä on jo muuttunut. Nyt perinteisten toimijoiden kuten kansalaisjärjestöjen lisäksi toiminnassa rahoittamassa ja rahoituksellaan aikaansaatuja kestävän kehityksen tavoitteita ovat seuraamassa **eläkerahasto, ammattiliitto, kuntasäätiö sekä yksityiset sijoitusyhtiöt. Minkälainen tilanne on 1-3 vuoden kuluttua?**
9. **Uusien toimijoiden tullessa mukaan, on entistä tärkeämpää, että Fingo ja jäsenjärjestöt arvoivat myös sitä miten yhteistyötä voisi tehdä keskenään ja / tai näiden uusien toimijoiden kanssa.** Tulisiko esim. Fingon jäsenillä olla yhteisiä kampanjoita tai palveluita, jotka tukevat uuden rahoituksen kohdentumista kestävän kehityksen tavoitteisiin? Ja ehkä Fingolle olisi mahdollisuus tehdä tiiviimpää yhteistyötä elinkeinoelämän kattojärjestöjen kanssa, jotta siltä suunnalta tuleva kehittyville markkinoille suuntautuva rahoitus ohjautuisi kestävän kehityksen tavoitteisiin.

Selvitystä on toteuttamassa
Janne Sykkö / Manketti oy
janne.sykk@mankettigroup.com